

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 38. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 27. juni 2025

Tidspunkt: kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 26. juni 2025

- L 1. Indledende drøftelse af udvalgsrejser i 2026**
EUU alm. del (20241) – Bilag 147 (rejseplan for 2025)
- L 2. COSAC-møder – afrapportering fra plenarmødet i Warszawa og status på formandsmødet i København**
EUU alm. del (20241) – Bilag 530 (bidrag og konklusioner fra COSAC-mødet i Warszawa 8-10/6-25)
EUU alm. del (20241) – Bilag 572 (referat fra COSAC-plenarmødet og Trojka-mødet 8-10/6-25 i Warszawa)
EUU alm. del (20241) – Bilag 580 (udkast til program for COSAC-formandsmøde 3-4/7-25)
- L 3. Godkendelse af rejserapport fra Moldova**
EUU alm. del (20241) – Bilag 579 (udkast til rejserapport)
- L 4. Meddelelser fra formanden**
EUU alm. del (20241) – Bilag 349 (oversigt over rådsmøder i 2. halvår 2025)
- FO 5. EU's budget 2026**
Forelæggelse ved finansministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
SEK (2025) 0250
SEK (2025) 0250 – Bilag 1 (samlenotat)
SEK (2025) 0250 – Bilag 2 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 571 (kommenteret dagsorden)
SEK (2025) 0250 – svar på spm. 1, om non-papers og positionspapirer

- FO 6. Tilskyndelse til forsvarsrelaterede investeringer i EU-budgettet til gennemførelse af ReArm Europe-planen**
Forelæggelse ved europaministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2025) 0188
KOM (2025) 0188 – Bilag 2 (samlenotat)
KOM (2025) 0188 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 571 (kommenteret dagsorden)
KOM (2025) 0188 – svar på spm. 1 om non-papers eller positionspapirer
EUU alm. del (20241) – Bilag 318 (udvalgsmødereferat side 2 FO, forhandlingsoplæg vedr. ReArm Europe forelagt EUU 5/3-25)
- FO 7. Europa-Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten**
Forelæggelse ved transportministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2025) 0278
KOM (2025) 0278 – Bilag 2 (samlenotat)
KOM (2025) 0278 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20241) – Bilag 571 (kommenteret dagsorden)
KOM (2025) 0278 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers eller positionspapirer
- L 8. Eventuelt**

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 38. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 27. juni 2025

Tidspunkt: kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klinski (KF), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Christian Friis Bach (V), Ammar Ali (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF), Claus Jørgensen (SF), Søren Søndergaard (EL), Lotte Rod (RV), Sascha Faxe (ALT) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Erhvervsminister Morten Bødskov, europaminister Marie Bjerre og transportminister Thomas Danielsen.

L Punkt 1. Indledende drøftelse af udvalgsrejser i 2026
EUU alm. del (20241) – Bilag 147 (rejseplan for 2025)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. OSAC-møder – afrapportering fra plenarmødet i Warszawa og status på formandsmødet i København

EUU alm. del (20241) – Bilag 530 (bidrag og konklusioner fra COSAC-mødet i Warszawa 8-10/6-25)

EUU alm. del (20241) – Bilag 572 (referat fra COSAC-plenarmødet og Trojka-mødet 8-10/6-25 i Warszawa)

EUU alm. del (20241) – Bilag 580 (udkast til program for COSAC-formandsmøde 3-4/7-25)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 3. Godkendelse af rejserapport fra Moldova

EUU alm. del (20241) – Bilag 579 (udkast til rejserapport)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 4. Meddelelser fra formanden

EUU alm. del (20241) – Bilag 349 (oversigt over rådsmøder i 2. halvår 2025)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 5. EU's budget 2026

– *Nyt forhandlingsoplæg*

SEK (2025) 0250

SEK (2025) 0250 – Bilag 1 (samlenotat)

SEK (2025) 0250 – Bilag 2 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 571 (kommenteret dagsorden)

SEK (2025) 0250 – svar på spm. 1, om non-papers og positionspapirer

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Jeg forelægger sagen på finansministerens vegne.

Forslaget blev præsenteret den 4. juni 2025 og vil således skulle behandles under dansk EU-formandskab.

Dansk EU-formandskab

Indledningsvis vil jeg kort skitsere, hvad der er anderledes i år, hvor Danmark varetager EU-formandskabet i Rådet. Jeg forstår, at I løbende er i dialog med europaministeren om formandskabets prioriteter og vores rolle i den forbindelse.

I forhold til EU's budget vil finansministeren som chefforhandler skulle lede forhandlingerne på vegne af Rådet med Europa-Parlamentet i efteråret 2025. Det sker med udgangspunkt i en fælles rådposition, som vi håber at der efter vant praksis kan findes opbakning til i løbet af juli 2025. Det er i sagens natur vores opgave at sikre en rådposition, der afspejler medlemslandenes holdninger.

Herefter vil finansministeren i september 2025 skulle præsentere Rådets position for Europa-Parlamentet og frem mod november 2025 arbejde for en aftale, der ligger så tæt på rådpositionen som muligt.

I dag er fokus dog på forhandlingsoplægget vedrørende den danske linje i forhold til Kommissionens forslag.

Indhold i Kommissionens forslag

Jeg vil gennemgå hovedlinjerne i Kommissionens forslag og ellers generelt henvise til det samlenotat, som er blevet sendt til udvalget.

Konkret lægger Kommissionen op til et udgiftsniveau for forpligtelsesbevillinger på 193,3 mia. euro og for betalingsbevillinger på 192,2 mia. euro. Det svarer ifølge Kommissionen til 1 pct. af bni i forpligtelser og 1 pct. af bni i betalinger, når der tages udgangspunkt i de seneste økonomiske skøn for 2026. I forhold til 2025-budgettet er der tale om et fald i forpligtelserne på 6,2 mia. euro, svarende til 3,1 pct., og en stigning i betalingerne på 37 mia. euro, svarende til 23,8 pct.

Det samlede fald i forpligtelsesbevillinger kan primært henføres til en reduktion på ca. 10 mia. euro under strukturfondene. Konkret handler det om, at bevillingerne til området i 2021 blev udskudt som følge af forsinkelser og flyttet i fire dele til hvert af årene 2022 til 2025. Denne forskydning er nu tilendebragt, og vi er derfor tilbage på det forudsatte forpligtelsesniveau.

Stigningen i betalingsbevillinger skyldes primært, at der er et markant større afløb på betalingerne under strukturfondene, der har ligget underdrejet de seneste par år som følge af forsinkelserne. Betalingerne hertil stiger med over 27 mia. euro i forhold til 2025.

Derudover stiger renteudgifterne til de fælles genopretningslån med godt 3 mia. euro i både forpligtelser og betalinger. Dette var som bekendt et område, der blev adresseret i forbindelse med MFF-revisionen (den flerårige finansielle ramme) i 2024, hvor stats- og regeringscheferne aftalte en trinvis mekanisme til finansiering af merudgifter til renter, i forhold til hvad man forudsatte i 2020.

Kommissionen lægger op til at følge denne mekanisme, så halvdelen af merudgifterne finansieres ved reserver og udisponeret margen og halvdelen finansieres gennem et nyt instrument, som øger medlemslandenes EU-bidrag.

Endelig vil jeg også fremhæve, at Kommissionen foreslår en stigning i udgifterne til administration på ca. 630 mio. euro, primært som følge af mekaniske lønjusteringer.

Vedtages Kommissionens forslag til EU's 2026-budget uændret, skønnes det at medføre et dansk EU-bidrag på ca. 27 mia. kr., hvilket er pris- og lønreguleret efter 2026-niveau.

Kommissionen ventes efter vant praksis at præsentere et såkaldt ændringsbrev til budgetforslaget til efteråret. Hvad det vil indebære, ved vi af gode grunde ikke endnu.

Regeringens holdning og forhandlingsoplæg

Vi står i en situation med stor usikkerhed for både den europæiske økonomi og sikkerhed. Der er fortsat krig på det europæiske kontinent, flere internationale konflikter tilspidses, og usikkerheden omkring told og den internationale handel vokser.

Samtidig skal vi håndtere renterne på den fælles EU-gæld, vi optog som svar på coronakrisen. Derfor er det kun blevet vigtigere at implementere aftalerne om MFF'en loyalt i det årlige budget. Det betyder bl.a., at renteudgifter i videst muligt omfang skal finansieres ved omprioriteringer inden for udgiftslofterne – ikke ved at sende regningen videre til skatteborgere i medlemslandene.

Kommissionen har som nævnt foreslået, at 50 pct. af merudgifterne til renter finansieres gennem reserver og en udisponeret margen i budgettet. Fra regeringens side mener vi, at vi skal kunne finansiere 50 pct. af merudgifterne inden for budgettet i både 2026 og 2027. Da renteudgifterne og usikkerheden stiger, giver det derfor mening at finansiere flere udgifter ved omprioritering i 2026, så vi har reserver i baghånden i 2027.

Vi har reageret resolut på den internationale situation ved at udvise handlekraft og solidaritet med Ukraine både nationalt og i EU. Men vi er ikke forbi den svære periode endnu. Derfor bliver vi nødt til at foretage skarpe prioriteringer og sikre, at vi har handlerum, når det gælder.

Vi skal fortsat blive bedre til at prioritere og fokusere udgifterne på de områder, hvor en fælleseuropæisk indsats virkelig giver merværdi. Det gælder eksempelvis klima, digitalisering, migration og forsvarsområdet. Til gengæld bliver vi nødt til at reducere udgifterne til andre udgiftsområder. Det kunne eksempelvis være på administrationsområdet.

FO Forhandlingsoplægget er derfor som følger. Regeringen vil lægge

- stor vægt på, at aftalerne om EU's flerårige finansielle ramme implementeres loyalt, herunder at renteudgifter i videst muligt omfang finansieres ved omprioriteringer inden for udgiftslofterne og anvendelse af eksisterende reserver.
- stor vægt på, at der sikres mere forudsigelighed i EU-bidraget mellem budgetårene.
- stor vægt på, at der i EU's årlige budget foretages udgiftspolitiske prioriteringer med henblik på at sikre en modernisering af budgettet, støtte til Ukraine og et samlet set lavere udgiftsniveau med tilstrækkelige margener til uforudsete udgifter.
- stor vægt på, at EU's budget bidrager til dokumenterbare og effektfulde klimarettede tiltag samt en styrket og effektiv opfølgning på klimainsatsen.
- vægt på, at der under budgetkategori 1 prioriteres midler til excellencebaseret forskning og digitalisering.
- vægt på, at budgetkategori 2 bidrager til en prioritering af udgiftsniveauet, således at de stigende renteudgifter så vidt muligt håndteres inden for de fastsatte udgiftslofter.
- vægt på, at der under budgetkategori 3 afsættes realistiske bevillinger til landbrugspolitikken. Dertil lægger regeringen vægt på, at midler prioriteres til den grønne omstilling.
- stor vægt på, at der inden for budgetkategori 4 sker en betydelig prioritering af midler til migrationsindsatsen, som bl.a. skal bidrage til at fremme nye løsninger på EU's migrationsudfordringer i tillæg til migrations- og asylpagten.
- vægt på, at der under budgetkategori 5 prioriteres bevillinger, der bidrager til at understøtte regeringens samlede prioriteter for EU-budgettet, herunder relateret til et Europa i stand til at tage større ansvar for egen sikkerhed samt til Ukraine.
- stor vægt på, at der under budgetkategori 6 sikres den nødvendige støtte til Ukraine. Dertil lægger regeringen vægt på, at Afrika og nærområderne prioriteres for at adressere de grundlæggende årsager til migration, samt at bevillingerne til den humanitære bistand og Grønlandsinstrumentet prioriteres.
- stor vægt på, at der anlægges en stram og budgetansvarlig linje, for så vidt angår budgetkategori 7 vedrørende administration.

Christian Friis Bach (V): Det er godt med en stram og ansvarlig budgetlinje. Hvis EU var en familie i et parcelhus, ville man prøve at spænde livremmen ind. Men man ville nok også kigge på, om man kunne refinansiere lånet – man kunne f.eks. kigge på længere løbetid, en anden renteprofil, afdragsfrihed osv. Ser man på det? For de stigende renteudgifter kommer til at presse os rigtig meget.

Brigitte Klinskov Jerkel (KF): Regeringen lægger vægt på, at Afrika og nærområderne prioriteres for at adressere de grundlæggende årsager til migration, samt at bevillingerne til den humanitære bistand og Grønlandsinstrumentet prioriteres. Kunne ministeren uddybe det?

Alex Ahrendtsen (DF): Det er åbenlyst for alle, at udgifterne i EU løber løbsk igen – de går kun én vej, og det er op. Man skærer ikke ind til benet. Regeringen har i sit forhandlingsoplæg gode ord om det, men der lægges ikke afgørende vægt, og så kommer det jo ikke til at betyde noget som helst. Det danske EU-bidrag vokser voldsomt – fra 19 til 26 mia. kr. Synes regeringen virkelig ikke, at det er nødvendigt, at der lægges afgørende vægt? Vi kan ikke blive ved at leve med, at udgifterne bare stiger og stiger, uden at der bliver sparet andre steder. Det er jo skatteyderne, der kommer til at holde for. Medmindre regeringen lægger afgørende vægt på, at man dropper det øgede EU-bidrag fra Danmark, og at der skal findes modsvarende besparelser andre steder på de stigende udgifter til bl.a. forsvar, kan vi ikke støtte forhandlingsoplægget.

Alexander Ryle (LA): Vi kan overordnet set støtte regeringens forhandlingsoplæg, da det er vigtigt for os, at budgettet adresserer grænseoverskridende udfordringer såsom Europas sikkerhed og forsvar, støtte til Ukraine, klimaet og migrationsudfordringer. Desværre ser vi også, at EU breder sig over alt for mange opgaver, som gør det dyrere at være medlem af EU. I stedet for at hæve budgettet havde vi gerne set, at man reducerede eller afskaffede programmer såsom Et Kreativt Europa, EFRU (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling) og ESF+ (Den Europæiske Socialfond Plus), som ikke varetager fælles EU-opgaver, men opgaver, der burde ligge i de enkelte medlemslande. Tilsammen udgør de programmer 52,2 mia. euro i betalinger i 2026. Det burde være mere end rigeligt til at dække nogle af de andre udgifter til vigtige prioriteringer, som EU bør tage sig af.

Vi mener, det burde være en dansk prioritet, at man bruger pengene fornuftigt og ikke bare blindt hoster op, hver gang EU sender en regning. Vi er enige i det, Alex Ahrendtsen sagde. Det undrer mig, at der er behov for at hæve Danmarks EU-bidrag til 26,5 mia. kr., når man samtidig siger, at man gerne vil omprioritere pengene i budgetkategorierne.

Der lægges vægt på, at der prioriteres bevillinger, der bidrager til at understøtte regeringens samlede prioriteter for EU-budgettet. Det er lidt uklart, hvad de prioriteter er – hvis man ser bort fra sikkerhed og støtte til Ukraine. Kan ministeren uddybe, hvad regeringens prioriteter er, så vi ikke giver en blankocheck?

Er det rigtigt forstået, at landdistriktsstøtten er rettet mod den grønne omstilling? Havde det i så fald ikke været bedre, at den støtte – frem for den direkte landbrugsstøtte – stiger? Det er i budgetkategori 3, søjle 2.

Hvad betyder »realistiske bevillinger til landbrugspolitikken«?

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Til Christian Friis Bach: Kommissionen forholder sig løbende til refinansiering af lån. Det er aftalt, at lånet skal være tilbagebetalt senest i 2058, og statsledernes aftale om en 50-50-ordning fastholdes.

Til Brigitte Klinskov Jerkel: I forhold til Grønland afsættes der over 250 mio. euro over perioden for budgettet efter aftale med regeringsledelsen i Nuuk. Vi har fuldt fokus på, at den aftale skal følges, og vi støtter selvfølgelig Grønlands muligheder for at hjemtage flere midler i samarbejde med den grønlandske regerings ledelse.

Migrationsspørgsmålet handler selvfølgelig om, at vi bl.a. skal gøre, hvad vi kan, for at sikre, at flygtninge ikke kastes ud i eksempelvis ridt hen over Middelhavet; det er gentagne gange blevet

udtalt både fra regeringen og fra et bredt flertal i Folketinget, hvordan man skal håndtere og bidrage til, at vi får migrationsstrømmene ned, ikke mindst fra Afrika.

Til Alex Ahrendtsen: Vi lægger stor vægt på at bringe budgettet ned. Vi lægger stor vægt på, at der anlægges en stram og budgetansvarlig linje i forhold til budgetkategori 7, der vedrører administration. Vi følger vægtene fra sidste år, og det ændrer vi ikke ved. Men vi er enige i, at det er vigtigt at prioritere, og det arbejder Danmark selvfølgelig på. Det er et stort budget, men det er også et stort fællesskab, og derfor skal der selvfølgelig prioriteres i budgettet.

Til Alexander Ryle: Nogle af regeringens prioriteringer skitserede jeg i min indledning, eksempelvis forskning og digitalisering under budgetkategori 1. Vi skal også være i stand til at håndtere migrationsstrømmene fra Afrika, som stadig er en meget stor udfordring. Du nævner også selv sikkerhedspolitikken, og derudover prioriterer vi Afrika som sådan. Indsatser i nærområderne og forebyggende tiltag kan være med til at løfte det humanitære og det udviklingsmæssige, og det kan skabe mere ro og forhindre migrationsstrømme. Vi prioriterer også Grønlandsinstrumentet. Og så er der selvfølgelig Ukraine og Europas sikkerhed. Prioriteringerne er relativt klare, og de afspejler, at vi er i en meget alvorlig situation i Europa i øjeblikket.

Alexander Ryle spørger også, hvad »realistiske bevillinger til landbrugspolitikken« betyder. Allokeringer er låst i landekonvolutter, og det betyder, at de er låst til et bestemt afløb, men afløbet varierer – nogle gange meget. Det giver en variation i EU's bidrag. Vi skal derfor sikre, at vi kun afsætter, hvad der er realistisk at bruge.

Angående spørgsmålet om, hvorfor vi ikke vælger at prioritere den grønne støtte: Den grønne støtte er afspejlet i regeringens prioriteter, og derfor mener vi, at det er udtryk for den nødvendige prioritering.

Søren Søndergaard (EL): Da vi i Europaudvalget behandlede MFF'en, som jo lægger rammen for dette budget, stemte Enhedslisten imod på grund af de eksorbitante midler til landbrugsstøtte, som føres i en helt gal retning. Derudover stemte vi imod på grund af strukturfondsmidlerne, som er den værste type lommepengesamfund med skibakker på Bornholm og andre fuldstændig absurde ting, som bare skaber et bureaukratisk vanvid. Og det er jo de store poster i EU-budgettet. Når det første punkt i forhandlingsoplægget er, at man lægger stor vægt på, at aftalerne om EU's flerårige finansielle ramme implementeres loyalt, er det svært for os at give opbakning til forhandlingsoplægget. Så skal der i hvert fald noget helt eksorbitant ekstraordinært positivt til, og det er svært at finde. Der er absolut gode ting, såsom at der sikres mere forudsigelighed i budgettet mellem budgetårene. Men flere steder mangler der skærpelse og klarhed.

Jeg forstår godt, at man ikke kan lægge afgørende vægt på alting. Men i går blokerede Slovakiet for den 18. sanktionspakke mod Rusland, så det burde være afgørende for den danske regering – og der bør derfor lægges afgørende vægt på – at den nødvendige støtte til Ukraine gennemføres. Eller vil man overlade til Slovakiet, Ungarn og andre at bruge det som forhandling? Det kommer de jo til, og de vil trække i den modsatte retning. Det, der skete i går, var en klar lærestreg. Vi bliver nødt til at sige tingene klart: Der skal lægges afgørende vægt på det punkt. Det gælder i øvrigt også miljøet, men lad det nu ligge.

Jeg blev ikke meget klogere i forhold til de realistiske bevillinger til landbrugspolitikken.

Hvorfor er der ikke nævnt noget om svindel, svig og fejldispositioner i forbindelse med budgettet? Vi har gang på gang oplevet, at det område bliver værre og værre. Vi har den værste situation i rigtig mange år – så alvorlig, at regeringen måtte stemme imod, da der for nylig skulle gøres status over budgettet, fordi fejlraten var så ufattelig høj. Hvorfor er det ikke et helt centralt punkt, at fejlraten skal bringes ned under 2 pct., som er målsætningen? Det gælder især på nogle af de virkelig belastede områder såsom strukturfondsmidlerne.

Jeg forstår heller ikke, at spørgsmålet om retsstatsprincippet ikke er med i regeringens forhandlingsoplæg. Hvordan skal man forklare den danske befolkning, at de med dette budget skal betale penge til Ungarn, som lige har forbudt pride, og hvor der gang på gang er eksempler på korrupktion, og hvor retssystemet ikke fungerer? Hvorfor skal de danske skatteydere bidrage til Ungarn, der ikke har et retssikkerhedssystem, der anerkender alle? Det har Kommissionen selv slået fast, at de ikke har. Hvorfor kigger man ikke på det? Jeg ved godt, at man indførte regler, så de ikke kunne få midlerne fra genopretningsfaciliteten. Men vi synes, hele spørgsmålet om retsstatsprincippet skulle have en meget central placering i forhandlingsoplægget.

Udgangspunktet er dårligt, fordi udgangspunktet er MFF'en, som vi var imod. Ministeren har ikke gjort nok til, at vi kan se bort fra det, så vi kan ikke støtte forhandlingsoplægget.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DD): Jeg har for nylig konstateret, at statsministeren har meldt Danmark ud af den såkaldte sparebande, som er en gruppe af lande, der ønsker at beskære EU's budgetter. Det er virkelig ærgerligt. Hvorfor har man dog gjort det? Helt grundlæggende mener vi i Danmarksdemokraterne, at man bør finde midler ved omprioritering i stedet for at øge tilskuddene fra de enkelte lande, og derfor kan vi ikke støtte forhandlingsoplægget, hvis ikke ministeren kan lægge afgørende vægt på, at budgettet ikke kommer til at stige.

Lotte Rod (RV): I modsætning til Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne synes vi i Radikale Venstre, at regeringen har lagt sig et fornuftigt sted, så det støtter vi meget gerne.

Ammar Ali (M): Hvordan vurderes risikoen for, at 2026-budgettet allerede fra starten er underfinansieret? Og hvilke kriterier vil Danmark lægge til grund for at acceptere eventuelle ændringsbudgetter i løbet af året?

Sascha Faxe (ALT): Regeringen lægger stor vægt på udgiftspolitiske prioriteringer og et samlet lavere budget, men hvordan vurderer man realismen i det?

Kommissionen har oplyst, at der vil komme forslag om nye egenindtægter i forbindelse med den næste MFF, hvor der bl.a. spekuleres i ikkegenanvendt elektronisk affald, en digital afgift osv. Til gengæld ser vi, at EU-formandskabets statusrapport ikke tegner noget særlig optimistisk billede af den mulighed. Hvilke forventninger har ministeren til mulighederne for egne indtægter, så vi kan bidrage til bl.a. afviklingen af det fælles genopretningslån fra 2028?

I Alternativet kan vi støtte forhandlingsoplægget, men vi kunne godt tænke os, at regeringen lagde større vægt på, at de landbrugspolitiske prioriteringer går mere i retning af den grønne omstilling. Det vil også pege ind i de landbrugspolitiske forhandlinger, vi står over for, så allerede her kunne man godt sætte en retning på det.

Alexander Ryle (LA): I forhold til landbrugsstøtten havde vi gerne set, at man virkelig tog et ordentligt hug i EU-budgettet, for der er virkelig mange penge. I øvrigt tror jeg, at det ville være til gavn for dansk landbrug, fordi vi er mere konkurrencedygtige end mange af de andre. Men det primære formål ville være at finansiere nogle af de andre prioriteter i EU. Jeg ved godt, det ikke er superrealistisk; andre lande synes, at det er meget vigtigt. Men det undrer mig, at man i budgetkategorikategori 3 øger midlerne til den direkte landbrugsstøtte og sænker midlerne til landdistriktsstøtten, for som jeg forstår det, er landdistriktsstøtten rettet mod den grønne omstilling. I forhandlingsoplægget lægger regeringen vægt på, at midler prioriteres til den grønne omstilling.

Det var et fint svar i forhold til de samlede prioriteter for EU-budgettet. Jeg ville bare være sikker på, at der ikke pludselig kan dukke noget op, som ikke står nævnt i forhandlingsoplægget. De eksempler, ministeren nævner, kan vi fuldt ud bakke op om.

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Til Søren Søndergaard: Man kan ikke være andet end enig i, at der sker mange alvorlige ting i Europa, og det er trods alt også afspejlet i forhandlingsoplægget. Det er vores bud på at bringe både Danmark og Europa i en situation, hvor man bedst muligt er i stand til at håndtere udfordringerne. Vægten i forhold til Ukraine betyder ikke, at Danmark ikke står fuldt bag Ukraine og ikke arbejder for, at Ukraine skal have al den hjælp, de har behov for. Det er udtryk for, at vi mener, at forhandlingsoplægget er balanceret, og det gælder også en meget stærk støtte til Ukraine.

Søren Søndergaard peger på udfordringen med fejlraten, og det skal der gøres noget ved. Men som Søren Søndergaard ved, reguleres det i mange sammenhænge. Drøftelserne pågår løbende, og Danmark tager del i dem. Vi drøftede det bl.a. sidste år, og vi vil fortsætte med det, for der er ingen tvivl om, at det selvfølgelig skal bringes ned; det har alle en interesse i.

Vi er enige i, at retsstatsprincipperne er meget vigtige, og stats- og regeringscheferne prioriterer det. Men det har ikke umiddelbart noget med det årlige budget at gøre.

Til Jens Henrik Thulesen Dahl: Danmark er ikke del af en sparebande. Samtidig er det vigtigt at huske på, hvad jeg rent faktisk sagde; der er fortsat behov for at prioritere hårdt og få ryddet op. Derfor går regeringen som altid konstruktivt til forhandlingerne om det årlige budget. Det gør vi ud fra en balanceret tilgang, hvor vi på den ene side har vægte, der kan være med til at fremme en ambitiøs europæisk politisk dagsorden, men samtidig sikrer, at der sker en ansvarlig anvendelse af de meget store midler. Den balance giver os bedst mulighed for at være med til at forandre tingene.

Betyder det, at alt er godt? Nej. Noget af det, der skal i fokus på næste års budget, er et fortsat behov for at skabe manøvrerum til uforudsete begivenheder og renteudgifterne for de fælles genopretningslån. Der bliver behov for hårde prioriteringer. Jeg ved ikke, om det er nok, men det er i hvert fald et forsøg på at sende et signal i retning af det, Jens Henrik Thulesen Dahl efterspørger.

Til Ammar Ali: Kommer der forslag til ændringsbudgetter, vil Danmarks kriterier følge af forhandlingsoplægget.

Til Sascha Faxe: Vi mener, at slagretningen i forhandlingsoplægget er realistisk; det har det manøvrerum, der skal til, for at Danmark kan være med til at forme budgettet, og for at Danmark har mulighed for at rykke Europa i retning af det, vi gerne vil, som er afspejlet i de politiske prioriteringer

i forhandlingsoplægget. Det bliver selvfølgelig hårde forhandlinger. Europa står over for store udfordringer, og der er mange prioriteringer og synspunkter. Men lige nu handler det for os om at have et manøvrerum med klare sigtelinjer.

Vi vil forholde os til egne indtægter, når Kommissionens forslag kommer. Der vil være en række forslag i forbindelse med forslaget til den næste MFF. Det er rigtigst at tage den diskussion i forlængelse af det.

Forhandlingssituationen i Rådet hænger sammen med det, jeg sagde før om realismen. Der er grupperinger, der er nettobetallere og -modtagere, men det er dog trods alt igennem årene lykkedes at finde et kompromis, og det mener vi også at vi kan denne gang. Selv om udfordringerne er meget, meget store, har vi tidligere vist os i stand til at finde svar på det.

Til Alexander Ryle: Vi er enige i, at EU's landbrugsstøtte ikke er det, der bedst understøtter den grønne omstilling. Landbruget er også en del af den grønne omstilling, skal det retfærdigvis siges, og mange gør en stor indsats for at omstille landbruget i en mere grøn retning. Men det er vigtigt at have landdistriktsmidlerne for øje, for der har man bl.a. mulighed for at prioritere den grønne omstilling. Derfor prioriterer vi grøn omstilling både under landbrug og som en særskilt stor vægt på klimaeffekt. Derudover har jeg i erhvervspolitisk regi været her i udvalget flere gange, og der sker virkelig noget inden for industripolitikken, hvor ambitionerne er meget store og initiativerne efterhånden er flere for at fastholde Europa som det område, der gerne skulle være længst fremme globalt. Der sker meget for den grønne omstilling, og det er vel vanskeligt at pege på et større samarbejde med større fokus på grøn omstilling end EU-samarbejdet.

Alexander Ryle (LA): Hvad angår grøn omstilling og klima, skal jeg så forstå regeringens forhandlingsoplæg sådan, at man egentlig gerne så en anden fordeling i tabel 4 om budgetkategori 3, så den direkte landbrugsstøtte blev mindre og landdistriktsstøtten blev større – eller mindre mindre, som nogen måske ville kalde det? Det er sådan, jeg hører ministeren, men det er ikke det, jeg ser afspejlet i forhandlingsoplægget.

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Jeg tror, at Alexander Ryle spørger til de flerårige prioriteringer i MFF'en. Det her handler om det årlige budget.

Formanden (Brigitte Klinskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Enhedslisten og Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

1. Siden sidst

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

a) Ændringsbudget 1 til 2025-budgettet

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Vi har modtaget et ændringsbudget til 2025-budgettet fra Kommissionen. Ændringsbudgettet er en tilbagevendende teknisk øvelse, der medfører en overførsel af overskuddet fra det foregående år.

Overskuddet i 2024 udgjorde ca. 1,3 mia. euro og reducerer alt andet lige det danske EU-bidrag i 2025 med ca. 230 mio. kr.

Jeg vil generelt henvise til det grund- og nærhedsnotat, der er oversendt til udvalget.

b) Det kommende MFF-forslag

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Det er forventningen, at Kommissionen fremsætter sit MFF-forslag (den flerårige finansielle ramme) i midten af juli 2025. Jeg kan derfor af gode grunde ikke sige meget om forslaget på nuværende tidspunkt. Jeg vil henvise til grund- og nærhedsnotatet samt den meddelelse, som Kommissionen udsendte i februar 2025.

Står meddelelsen til troende, må vi forvente en modernisering af EU-budgettet med færre programmer end i dag, større fleksibilitet og større fokus på effekt og EU-merværdi. Det signal er regeringen overordnet positiv over for. Det næste flerårige budget skal levere på fremtidens udfordringer og udstikke en ambitiøs og ansvarlig retning for Europa.

Vi ser frem til forslaget fra Kommissionen og den rolle, Danmark skal spille under formandskabet. Det er vigtigt for os at skabe fremdrift i forhandlingerne. Vi har en ambitiøs plan om at fremsætte den første forhandlingsskitse. Det vil kræve et rettidigt forslag og velvilje fra de andre EU-lande. Den ambition tager vi på os.

Når forslaget kommer, vil finansministeren selvfølgelig holde Folketinget tæt orienteret – ikke mindst i lyset af at der er tale om en prioriteret EU-sag.

Søren Søndergaard (EL): Det kunne være nyttigt for Europaudvalget at få et notat om sammenhængen mellem MFF'en og de årlige budgetter. Hvor meget binder MFF'en de årlige budgetter? Hvad er der politisk af muligheder for at flytte rundt, herunder hvilke flertal kræver det? Det er afgørende, at vi har et overblik over det, både for at kunne behandle MFF'en og de årlige budgetter.

NOT

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Vi sender et notat, og så kan det danne baggrund for en eventuel diskussion.

c) Justering af Danmarks genopretningsplan

Erhvervsministeren (Morten Bødskov): Genopretningsplanen blev vedtaget af Rådet i juli 2021

og indeholder initiativer for ca. 13 mia. kr. Pengene går særlig til grønne og digitale tiltag, der blev aftalt i forbindelse med finansloven for 2021. Det gælder f.eks. grøn skattereform, digitaliseringsstrategien og udskiftning af olie- og gasfyr.

Genopretningsplanen blev senere udbygget med et REPowerEU-kapitel, som indeholder tiltag til at mindske afhængigheden af russisk fossil energi og accelerere den grønne omstilling. Kapitlet blev vedtaget af Rådet i november 2023.

Genopretningsplanen indeholder en lang række mål og milepæle, som skal dokumenteres i parallelle betalingsanmodninger senest i september 2026. For at fremskynde implementeringen af initiativerne i planen har regeringen anmodet Kommissionen om en teknisk justering. Justeringen har tre formål:

- Justeringen indebærer for det første, at en række allerede gennemførte mål og milepæle fremrykkes fra 2026 til 2025. Det vil sikre en hurtigere implementering af Danmarks plan.
- Justeringen indebærer for det andet, at tre såkaldte delmål i planen udgår, da de alene er tiltænkt som milepæle frem mod de endelige slutmål, som fastholdes. Det vil lette den overordnede dokumentationsbyrde.
- Justeringen indebærer for det tredje en række tekniske simplificeringer, der ligeledes har til hensigt at lette dokumentationsbyrden.

For at opsummere går justeringen ud på at fremskynde implementeringen og simplificere kravene til dokumentation. Det overordnede ambitionsniveau i planen fastholdes uændret, og justeringen medfører ingen nye frie midler.

Mange af EU's medlemslande har betydelige udfordringer med forsinkelser i implementeringen af deres respektive genopretningsplaner. Derfor er finansministeren glad for, at Danmark med justeringen kan fremvise hurtigere implementering end planlagt.

Kommissionen har godkendt Danmarks anmodning. Vi forventer, at den skal drøftes på Økofin-rådsmødet i juli 2025 under dansk formandskab. Udvalget vil efter fast praksis selvfølgelig få oversendt en oversigt over ændringerne, når de er godkendt.

FO Punkt 6. Tilskyndelse til forsvarsrelaterede investeringer i EU-budgettet til gennemførelse af ReArm Europe-planen

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2025) 0188

KOM (2025) 0188 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2025) 0188 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 571 (kommenteret dagsorden)

KOM (2025) 0188 – svar på spm. 1 om non-papers eller positionspapirer

EUU alm. del (20241) – Bilag 318 (udvalgsmødereferat side 2 FO, forhandlingsoplæg vedr. ReArm Europe forelagt EUU 5/3-25)

Europaministeren (Marie Bjerre): Europa-Kommissionen har fremsat et forordningsforslag, der skal tilskynde til øgede forsvarsrelaterede investeringer i EU-budgettet. Det vil jeg forelægge til forhandlingsoplæg på vegne af forsvarsministeren.

Forslaget er en leverance under »ReArm Europe«-planen, der skal understøtte en hurtig oprustning i Europa med henblik på at styrke europæisk forsvarsparathed frem mod 2030.

Lad mig starte med at understrege, at vi fra dansk side er positive over for forslaget. Sagen lægger op til at tilpasse eksisterende EU-programmer og -instrumenter, der kan udnyttes til at skabe incitamenter for yderligere forsvarsrelaterede investeringer under EU-budgettet. Det er nødvendigt med en vedvarende og samlet EU-indsats, hvis vi skal skabe de bedste forudsætninger for den nødvendige europæiske oprustning.

Forslagets indhold

Der er først og fremmest tale om justeringer af en række gældende EU-finansieringsprogrammer, så de også kan dække projekter med dobbelt anvendelse. Formålet er at åbne op for, at flere forsvarsrelaterede projekter kan få støtte, idet selve anvendelsesområdet udvides for flere programmer. Samtidig gives der mulighed for, at medlemsstaterne kan vælge at benytte øvrige finansieringskilder til forsvarsrelaterede projekter under flere af programmerne.

Regeringens holdning

Fra dansk side bakker vi op om forslaget. Det er godt – og nødvendigt – at der aktivt tages stilling til, hvordan vi kan tilpasse relevante eksisterende EU-programmer og -instrumenter, så de i større grad tilskynder til og skaber incitamenter for yderligere fælleseuropæiske forsvarsinvesteringer.

Helt overordnet er det fra dansk side en vigtig prioritet, at forslaget behandles hurtigt og effektivt, så det kan implementeres hurtigst muligt. Vi skal have de gode ambitioner ud at leve hurtigst muligt.

FO Der lægges derfor op til, at regeringen lægger stor vægt på

- at forslaget giver mulighed for yderligere forsvarsrelateret finansiering og styrker den europæiske konkurrenceevne på forsvarsområdet gennem øget mulighed for støtte til fælleseuropæiske projekter med dobbelt anvendelse under eksisterende EU-programmer.
- at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme (MFF) fra 2028 og frem.

Dertil vil regeringen lægge vægt på

- at forslaget bidrager til opbygningen af et reelt indre marked for forsvarsprodukter og mindsker regulatoriske byrder og barrierer for myndigheder og virksomheder med det formål at styrke europæisk forsvarsindustri og understøtte det fælleseuropæiske samarbejde om forsvarsprodukter.
- at forslaget understøtter nationalt ejerskab over EU-støttede projekter og sund forvaltning af EU-midler.

Forhandlingerne er påbegyndt under det polske formandskab, og EU's medlemslande har indledende udtrykt opbakning til forslaget. Der er generelt bred opbakning til at tilskynde til yderligere forsvarsrelaterede investeringer inden for EU-budgettet.

Forhandlingerne fortsætter under dansk formandskab, hvor Danmark vil være ansvarlig for at sikre fremdrift. Det er forventningen, at der vil kunne opnås generel indstilling i starten af efteråret.

Henrik Møller (S): Ikke overraskende bakker vi op om mandatet.

Jeg har haft et yndlingsudtryk, der hedder: en mulig behovsorienteret tværsektoriel temaplanlægning. Nu skal jeg overveje, om jeg skal udskifte det med et nyt, for jeg har læst det her:

»Ændringerne bygger på denne tilgang ved at foreslå komplementære, målrettede modifikationer, der yderligere styrker operationel relevans, adresserer identificerede kapacitetsmangler og forbedrer finansiell integritet og sikkerhedsgarantier.«

Når det er så klart, ser jeg slet ingen problemer i mandatet.

Christian Friis Bach (V): Er EU endelig løbet tør for forkortelser? Her er der et ASAP-instrument, og der er også et ASAP+-instrument i programmet for den europæiske forsvarsindustri (EDIP). Mit kære bagland har været usikker på, om det er to sideløbende instrumenter eller det samme instrument.

Vi er optagede af, at mekanismerne sikrer, at de små og mellemstore virksomheder og det, vi nu med et andet godt EU-udtryk kalder midcapvirksomheder, også kan få en rolle. Der er frygt for, at den store franske forsvarsindustri rykker ind og snupper alle midlerne. Har regeringen fokus på det?

Søren Søndergaard (EL): Som jeg forstår det, kommer 1,5 mia. kr. af finansieringen fra ubrugte midler, og resten finansieres gennem omprioritering. De ubrugte midler ligger klart inden for forskningsområdet. Det interessante er omprioriteringen. Sker der en omprioritering af nuværende forskningsmidler? Og i så fald, på hvilke områder sker der en omprioritering af nuværende forskningsmidler?

Der er meget om konkurrencedygtighed og et reelt indre marked for forsvarsprodukter, men vi synes ikke, at læren af det, der skete med Ukraine, er sivet ind. Vi har en kæmpe forsvarsindustri i EU, der er ekstremt konkurrencedygtig. Vist nok fire af de ti lande med højest eksport af forsvarsprodukter ligger i EU. Alligevel var vi ikke i stand til at levere til Ukraine, for forsvarsindustrien var fløjtende ligeglade med, at vi ønskede, at der skulle leveres til Ukraine. De ville da hellere opfylde deres kontrakter med Saudi-Arabien, Qatar osv. Så længe det problem ikke er løst, har vi meget

svært ved at se idéen i at pumpe en masse penge ind i forsvarsindustrien. Der skal være mere statslig styring i forhold til forsvarsindustrien, og der skal være mere kontrol og flere regler for, hvordan pengene kan bruges. Ellers kommer vi i den samme situation som med Ukraine.

Europaministeren (Marie Bjerre): Det handler om at få fleksibilitet ind i en række eksisterende programmer, så det også kan bruges til dobbelt anvendelse, eksempelvis også forsvarsinvesteringer. Det gælder programmet for et digitalt Europa (DEP), Horisont Europa, Den Europæiske Forsvarsfond (EDF), Connecting Europe-faciliteten (CEF), forordningen om støtte til produktion af ammunition (ASAP) og platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP). Det er en del af indsatsen for at komme i mål med at forsvare os selv i 2030. I dag bliver disse fonde i høj grad brugt på civile tiltag.

Til Christian Friis Bach: Ændringen af fleksibiliteten i disse puljer ændrer ikke noget for SMV'erne som sådan, for deres adgang til at søge forbliver den samme. Men nu har man også mulighed for at søge til forsvarsrelaterede investeringer, og vi har altid fokus på, at SMV'er også har mulighed for at søge. Vi skriver i grund- og nærhedsnotatet, at det kan betyde ekstra administrative omkostninger, for når man ændrer på en fleksibilitet i nogle puljer, skal man forholde sig til noget nyt i forbindelse med at søge puljerne.

Søren Søndergaard spørger ind til finansieringen. Det handler primært om at øge fleksibiliteten inden for de eksisterende puljer, så der er rammen den samme. I Horisont Europa omprioriterer man 1,5 mia. kr. til Det Europæiske Innovationsråd (EIC), men det er stadig inden for Horisont Europa-programmet.

Jeg er uenig i, at staten skal eje produktionsfaciliteter i vores forsvar. I forhold til Ukraine handler det om, at vi er flere medlemslande, der bakker op og sender våben til Ukraine og støtter med alt det, vi kan.

Alexander Ryle (LA): Vi mener, det er utrolig vigtigt, at vi investerer i forsvar, og vi støttede forslaget om at kunne omprioritere samhørighedsmidler i april 2025. Derfor støtter vi også forhandlingsoplægget i dag.

Jeg kan forstå, at forslagets foranstaltninger skal finansieres gennem omprioritering af eksisterende midler fra de berørte programmer. Når man sætter mere fokus på noget i disse programmer, må der være noget andet, man sætter mindre fokus på. Hvad vil man fjerne fokus fra i de berørte programmer, for at det kan lade sig gøre? I samlenotatet står der om Connecting Europe-faciliteten, at der lægges op til »at understøtte den nødvendige digitale konnektivitet og infrastruktur, som forsvarsprodukter og forsvarsteknologier kræver«. Det lyder jo meget godt, men hvor vil man fjerne fokus fra? Grønthøster man alt det andet i programmet, eller vil man fjerne fokus fra udvalgte dele?

Søren Søndergaard (EL): Jeg forstod ikke helt ministerens svar. Jeg forstår det på den måde, at de 1,5 mia. kr. er penge fra den sidste MFF frem til 2020, der ikke er blevet brugt – ingen problemer, men det kan man ikke kalde omprioritering. Når man snakker omprioritering af penge bevilget i denne budgetperiode, er det så også omprioritering inden for forskningsmidlerne, og hvilke forskningsprojekter forsvinder i så fald? Hvis det bare handlede om, at man skal kunne lave dobbelt anvendelse, var det ikke et problem for os – det andet er problemet.

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Søren Søndergaard: Midlerne, der føres over inden for Horisont Europa-programmet til Det Europæiske Innovationsråd – altså de 1,5 mia. kr. – er ikke øremærket forsvarsrelaterede investeringer. De kan udmøntes til alle projekter under anvendelsesområdet for Det Europæiske Innovationsråd. Der er altså ikke tale om, at man vil bruge færre penge på forskningsområdet, men at pengene også kan bruges til forsvarsrelaterede investeringer på forsvarsområdet. Jeg følger gerne op skriftligt, hvis svaret ikke er tilstrækkeligt.

Til Alexander Ryle: Penge kan jo kun bruges én gang, og nu lægges der en større fleksibilitet ind i en række af puljerne, så man også kan søge til forsvarsrelaterede investeringer eller til dobbelt anvendelse, hvor der altså både er noget civilt- og noget forsvarsrelateret. Anvendelsesområdet for de enkelte programmer bliver ikke mindre – man kan stadig søge om det, man kunne søge om før, men nu kan man *også* søge om noget, der er forsvarsrelateret.

Alexander Ryle (LA): Hvem tager stilling til, hvad der skal bevilges penge til? Bruger man flere penge ét sted, er der ikke lige så mange penge til noget andet. Er der en politisk kontrol med det? Idéen om fleksibilitet og fokus på forsvar er supergod, men det virker, som om man giver en blankocheck til nogle og lader dem styre, hvad man skærer fra. Det er måske det rigtige at gøre, men det er et ret bredt forhandlingsoplæg, når vi ikke ved, hvad pengene går fra. Kan ministeren sætte et par ekstra ord på det?

Europaministeren (Marie Bjerre): Det er svært at svare konkret på. Det eksisterende anvendelsesområde bliver ikke snævret ind; det bliver bredere, så man *også* kan bruge midlerne på forsvarsrelaterede emner. I nogle af puljerne er der ikke afløb for midlerne, så der er rum til at brede anvendelsesområdet ud. Man må tage vurderingen om, hvad man vil vælge at prioritere, når ansøgningerne kommer. Kernen er, at man laver mere fleksibilitet i de enkelte programmer. Derudover giver det mulighed for at få delfinansiering fra puljerne, samtidig med at der følger landefinansiering med. Det er altså med til at booste investeringerne i forsvar i de enkelte lande.

Formanden (Brigitte Klitskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten har ytret sig imod det.

FO Punkt 7. Europa-Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2025) 0278

KOM (2025) 0278 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2025) 0278 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20241) – Bilag 571 (kommenteret dagsorden)

KOM (2025) 0278 – svar på spm. 1 om oversendelse af non-papers eller positionspapirer

Transportministeren (Thomas Danielsen): Det drejer sig om Kommissionens henstilling til en rådsafgørelse, hvor vi bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger om en revision af traktaten om transportfællesskabet.

Formål

Traktaten om transportfællesskabet handler om det samarbejde på transportområdet, som Kommissionen har med Kosovo og EU-kandidatlandene på Vestbalkan samt Ukraine og Moldova. Transportfællesskabet handler i sin enkelhed om at forberede de omtalte lande til på sigt at blive optaget i EU.

Transportfællesskabet arbejder med andre ord med at implementere stort set hele EU's regelsæt på transportområdet i de omtalte landes nationale lovgivning. Så kan en senere optagelse ske mere smidigt. Det har man arbejdet med siden ikrafttrædelsen af traktaten i 2019, og det har fungeret godt.

F.eks. handler det om, at de omtalte lande skal leve op til de samme infrastrukturkrav på jernbanen, som vi skal i Danmark og i EU. Det kan være krav som at anvende Unionens sporvidde på banen, og det kan være krav om at udrulle det europæiske signalsystem på jernbanen.

På vejtransportområdet kunne det f.eks. være vejinfrastrukturens sikkerhed, hvor vejene skal dimensioneres korrekt og have de rette vejbaneadskillelser osv.

Derudover arbejder man med et indikativt TEN-T-net, som egentlig ikke er et TEN-T-net, men man kan signalere over for disse lande, hvordan et reelt TEN-T-net kunne komme til at se ud. Dermed kan landene se et perspektiv i at kigge mod Vest i stedet for at kigge i andre retninger.

Det er vigtigt for mig at gøre det klart, at traktaten om transportfællesskabet ikke handler om at give de omtalte lande markedsadgang til Unionen, som f.eks. at udstede tilladelser til godskørsel eller i øvrigt give landene de samme rettigheder og adgange som EU's medlemsstater.

Forslagets indhold

Forslaget drejer sig om, at Rådet skal give Kommissionen mandat til at forhandle nogle ændringer af traktaten.

Der er tre formål med forslaget:

For det første ønsker man at opdatere traktaten med den aktuelle EU-lovgivning på transportområdet.

For det andet vil man give Kommissionen styrkede beføjelser til at håndhæve traktaten over for traktatens parter. Man vil give Kommissionen mulighed for at kunne fratage traktatens parter deres respektive stemmeret.

For det tredje ønsker man at kunne optage Ukraine og Moldova som fuldbyrdede medlemmer af transportfællesskabet. Ukraine og Moldova har i dag observatørstatus.

Konstruktionen er sådan, at der er et sekretariat i Serbien, som servicerer landene i disse spørgsmål. Man kunne forestille sig det som et slags ministerråd bestående af ikkemedlemslande, hvor de drøfter de transportpolitiske ting i EU og sørger for at lave nogle målsætninger om implementering osv.

Regeringens holdning

Regeringen er positiv over for forslaget. Det er vigtigt, at vi fra Unionens side klart signalerer, at vi ønsker at bringe de seks partnere på Vestbalkan tættere på Unionen, ligesom det selvsagt er højaktuelt, at vi handler på Det Europæiske Råds klare signal, da man gav Ukraine og Moldova status som EU-kandidatlande.

FO Derfor indstilles det, at man fra dansk side støtter forslaget, idet der

- lægges vægt på, at Europa-Kommissionen med Rådets afgørelse bemyndiges til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten.
- lægges vægt på, at Europa-Kommissionen med Rådets afgørelse sikres muligheden for, at Ukraine og Republikken Moldova vil kunne optages som fuldbyrdede medlemmer af transportfællesskabet.
- lægges vægt på, at der med bemyndigelsen for Europa-Kommissionen til at indlede forhandlinger om en revision af transportfællesskabstraktaten ikke pålægges uforholdsmæssigt flere administrative årsværk i transportfællesskabets sekretariat.

Der er tale om et yderligere bidrag på 1 mio. euro. Det er ikke et svimlende beløb, hvilket vi heller ikke mener der er grundlag for.

Lotte Rod (RV): Jeg vil bakke regeringen op. I Radikale Venstre mener vi, at det er et strategisk vigtigt skridt for at binde landene tættere sammen.

Søren Søndergaard (EL): Enhedslisten støtter forhandlingsoplægget. Men der er noget, jeg ikke forstår. I samlenotatet står der:

»Transportfællesskabstraktaten finder anvendelse på vejtransport, jernbanetransport, transport ad indre vandveje på det indikative trans-europæiske transportnet (TEN-T) samt søtransport. Traktaten indeholder bestemmelser om en gradvis integration af transportmarkeder og -netværk i henhold til den relevante EU-lovgivning, herunder på områderne tekniske standarder, interoperabilitet, sikkerhed, trafikstyring, konkurrence, arbejdsmarkedsforhold, offentlige udbud samt miljø.«

Det er en fantastisk god beskrivelse. Derudover understreger ministeren, at det ikke handler om adgang til markedet. Så er vi vel interesserede i, at alle lande i hele verden lever op til det her, uanset om de er på vej ind i EU eller ej. Norge er f.eks. ikke på vej ind i EU. Spørgsmålet er, om det er et politisk spørgsmål. Det bliver et politisk spørgsmål, fordi der i dette ligger, at vi ikke vil have Georgien med af politiske årsager. Vi vil altså ikke have, at de skal leve op til alle disse ting. Det kan jeg ikke forstå. Jeg ville sådan set gerne have, at de levede op til det, selv om de ikke skal nærme sig EU. Men hvis vi siger, at det er et politisk spørgsmål, så kommer det næste spørgsmål: Hvorfor skal Serbien så med? Man kan ikke lave en vurdering af Serbien, der ikke afslører kæmpemæssige politiske problemer, både med undertrykkelse af deres egen befolkning, støtte til Rusland, balade på Balkan osv.

Sascha Faxe (ALT): Vi bakker også op om forhandlingsoplægget. Jeg kunne dog godt tænke mig, at der blev lagt større vægt på jernbaner og havne, så vi sikrer, at infrastrukturen åbner op i forhold til havet og mere offentlig transport.

Transportministeren (Thomas Danielsen): Til Sascha Faxe: Der lægges sådan set vægt på alt det transportpolitiske, vi vedtager i EU, som har med tekniske standarder at gøre – alt, hvad der ikke har med markedsadgang at gøre. Hvis jeg er kommet med eksempler her, er det ikke udtryk for vægtningen i arbejdet.

Til Søren Søndergaard: Det handler om kandidatlande, som er i et formelt samarbejde. Norge lever op til disse krav, og man kunne da ønske, at alle verdens lande gør det, men det kommer de ikke til. Her er der et mere formelt samarbejde om, at lande, som man kan se et potentiale i som optagelseslande, skal investere i en retning, så optagelsen på et tidspunkt bliver mere smidig. Det hjælper man dem med, og nogle lande er mere aktuelle at samarbejde med end andre.

Søren Søndergaard (EL): Jeg forstår godt, hvis lande ikke vil leve op til EU's standarder, men det er op til landene selv. Hvis der er lande, der vil leve op til standarderne, er det vel kun positivt. Rent hypotetisk kunne man nå frem til, at udviklingen i et land – lad os kalde det land S, måske S-e-r – ikke går i forhold til et EU-medlemskab på grund af opførslen på Balkan, interventioner alle mulige steder, støtte til Rusland og undertrykkelse af egen befolkning. Er vi så ikke fortsat interesserede i, at de lever op til standarderne? Det handler jo netop ikke om privilegeret adgang. Det kan godt være, de ikke skal have stemmeret, men hvad vil man gøre i den situation?

Transportministeren (Thomas Danielsen): Det er en prioritering af lande. Dele af spørgsmålet vil man kunne have en interessant drøftelse om med udenrigsministeren. Jeg forholder mig til det, jeg søger mandat til, og det er de tre punkter, jeg har opridset. Det er ikke, fordi jeg ikke ser det som interessante og relevante drøftelser, men de skal tages i et andet forum.

Formanden (Brigitte Klitskov Jerkel): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 10.27.